

Motion till riksdagen

1988/89:Jo704

av Ulla Pettersson (s)

Tillståndskrav för utplantering av rådjur på Gotland

Sedan några år diskuteras en eventuell utplantering av rådjur på Gotland. Utplantering av rådjur kan med nuvarande bestämmelser ske fritt. Kraftiga protester har framförts mot att så kan ske utan att vare sig lokala eller regionala myndigheter eller naturvårdande organ kan påverka skeendet. De invändningar som har framförts mot en utplantering av rådjur är främst tre: risken för ökade trafikolyckor, risken för skador på grödor samt ingrepp i den naturliga faunan.

Trafikolyckorna ökar generellt i landet och framstår för alla som ett viktigt samhällsproblem att komma till rätta med. Även antalet viltolyckor ökar. Polisrapporterade viltolyckor med rådjur/hjort inblandade var 1987 i Sverige 11 600 st varavett 90-tal med personskador. Att anta att en dramatisk höjning av antalet trafikskadade skulle bli följden av rådjursutplantering på Gotland är således inte befogat. Det är dock svårt att inse det allmänna värdet av en åtgärd som, utan att ge någon som helst samhällelig vinst, med fog kan antas medföra ökade personskador m.m.

Viltskador på grödor orsakade av rådjur är förmodligen inte särskilt stora. De rapporteras som regel inte då statlig eller annan ersättning knappast utgår. Uppgifter finns dock, exempelvis från Skogsstyrelsen, om att skadorna tenderar att öka på skogsplanteringar särskilt av tall. Vissa trädgårds- och blomodlingar av exempelvis purjolök och penséer är också utsatta för rådjur liksom villaträdgårdar.

Rådjur tillhör inte det gotländska artbeståndet. Enstaka utplanteringar lär ha gjorts på 1800-talet och under 1940-talet släpptes några par rådjur som efter tiotalet år ansågs försvunna. Enstaka djur har även under 1980-talet släppts ut på Gotland. En klart negativ inställning till att påverka det gotländska viltbeståndet framförs bl.a. av viltteknologiska institutionen vid Sveriges lantsbruksuniversitet i Ultuna. Man motsätter sig därifrån en utplantering av rådjur på grund av Gotlands särställning i faunahänseende. Flera andra i övriga Sverige förekommande arter saknas på Gotland, t.ex. mullvad, utter och grävling. Man kan spekulera om den relativt artfattiga faunan kan ha bidragit till den artrika floran på ön.

Svenska naturvårdsverket hemställde 1986 om en ändring i Naturvårdsförordningen så att utplantering av för ön främmande djurslag ej skulle tillåtas. Regeringen avsåg denna begäran. 1987 överfördes de aktuella bestämmelserna till Jaktförordningen. Ingen särbehandling av Gotland gjordes då. I ett frågesvar i riksdagen hösten 1988 förklarade jordbruksminister Mats Hellström att han är beredd att medverka till en ändring av dessa ställningstagan-

den om det visar sig finnas skäl för detta. Syftet med denna motion är att visa att sådana skäl föreligger. En bestämmelse för enbart Gotland motiveras av att det är det enda området i Sverige dit inga landlevande djur kan ta sig utan mänskligt ingripande.

Kommunstyrelsen på Gotland har tagit ställning mot rådjur på Gotland. Under förutsättning att fullmäktige följer kommunstyrelsens förslag kommer kommunen att hos regeringen begära "ändring i tillämplig förordning så att Gotland särbehandlas och för Gotland skall gälla att tillstånd erfordras för utplantering av för Gotland främmande djurarter. Rådjur skall inkluderas i detta förbud. Fortfarande skall dock möjligheterna att medge undantag åvila Statens naturvårdsverk." Det är av största vikt att jaktförordningen, eller den förordning som regeringen finner lämplig, tillförs en bestämmelse som gör utplantering på Gotland av för ön främmande djurarter beroende av tillstånd från Statens naturvårdsverk. Sådant tillstånd bör givetvis föregås av samråd med kommun och länsstyrelse.

Hemställan

Med hänvisning till det i motionen anförda om befarade negativa följder av en utplantering av rådjur på Gotland, samt Gotlands särställning i fauna-hänseende hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utplantering av rådjur på Gotland.

Stockholm den 11 januari 1989

Ulla Pettersson (s)